

Resultaten Monitor Ad-ronde 4B samenwerking mbo-hbo

Presentatie op de Dag van de Beroepskolom
LEIDO Academy

Amersfoort, 7 oktober 2016
Arjan Heyma

www.seo.nl - secretariaat@seo.nl - +31 20 525 1630

seo economisch onderzoek
amsterdam economics

Bron

- **Rapport: *Monitor Ad-ronde 4B; Samenwerking mbo-hbo bij het opzetten van Associate degrees: een beproefd recept voor succes?***
- **Auteurs:**
 - **José Mulder (ecbo)**
 - **Anneke Westerhuis (ecbo)**
 - **Mark Imandt (SEO Economisch Onderzoek)**
- **In opdracht van OCW, verschenen september 2016**

Wat is pilotronde Ad 4B?

- **Max. 20 Ad-programma's met samenwerking mbo-hbo**
- **Voorrang voor sectoren zorg en techniek**
- **Macro-doelmatigheidstoets, incl. vraag vanuit werkveld**

- **Specifieke voorwaarden:**
 - **Verantwoordelijkheid bij hbo-instelling**
 - **Verplichte samenwerkingsovereenkomst mbo-hbo**
 - **Ruimte tot 60 studiepunten op mbo-locatie**
 - **Ruimte doorschuiven financiering van hbo naar mbo**
 - **Gezamenlijk onderwijsplan en gezamenlijk –team**
 - **Student moet kunnen doorstromen naar bachelor**

Doelstellingen Ad-pilotronde 4B

- **Betere doorstroom mbo-hbo**
(goede doorlopende leerlijn, ook doorstroom naar bachelor, specifiek voor niet-traditionele doelgroepen)
- **Beheerste uitrol: geen versnippering, geen explosieve groei**
- **Aantrekkelijker werk voor mbo-docenten**
- **Leereffecten bij:**
 - **Instellingen wederzijds, bijv. t.a.v. samenwerking**
 - **Docenten wederzijds**
 - **Verbetering Ad door inbreng mbo**
 - **Schaal-/kostenvoordelen (voorzieningen, docenten)**
 - **Betrokkenheid mbo bij toekomst Ad**

Wie deden er mee aan de Ad 4B?

	Hogeschool	Mbo-instellingen	Ad-programma	Bachelor
1	Hogeschool van Amsterdam	ROC van Amsterdam ROC NOVA College	Financial Services Management	Idem
2	Hogeschool van Amsterdam	ROC van Amsterdam ROC NOVA College	Accountancy	Idem
3	Hogeschool InHolland	ROC Da Vinci College	Bedrijfseconomie	Idem
4	Hogeschool ISBW	P3Transfer B.V.	Operationeel Manager	Bedrijfskunde
5	Hogeschool Rotterdam	ROC Da Vinci College	Engineering	Werktuigbouwkunde
6	CAH Vilentum Dronten	7 instellingen	Bedrijfskunde & Agribusiness	Idem

Gevolgd in echo-SEO Monitor

	<i>2011-2012</i>	<i>2012-2013</i>	<i>2013-2014</i>	<i>2014-2015</i>	<i>2015-2016</i>
Eerste ronde					
Cohort 2011/'12		Bezemjaar			
Cohort 2012/'13				Bezemjaar	
Tweede ronde					
Cohort 2012/'13			Bezemjaar		
Cohort 2013/'14					Bezemjaar

Monitor pilotronde Ad 4B

- Oorspronkelijke onderzoeksvragen:
 - Resulteert fijnmaziger geografische spreiding in toename deelname werkenden aan Ad-programma's?
 - Stromen door samenwerking met mbo-instelling meer leerlingen dan in het verleden door naar hogeschool / Ad / bachelor programma?
 - Draagt aanpassing van organisatorische en pedagogisch-didactische omgeving bij aan studiesucces van deze Ad-studenten?
- In 2013 Ad regulier ingevoerd en gepositioneerd binnen de hbo-bachelorfase ('Wet kwaliteit in verscheidenheid')

Wat is uiteindelijk onderzocht?

- **Explicitering beleidstheorie = veronderstellingen van beleidsmakers over relatie tussen doelen, ingezette beleidsmiddelen en gedrag van mensen**
- **Beleidstheorie bestaat uit:**
 - **Wat behelst het beleid precies aan interventies?**
 - **Wat wil de overheid met het beleid bereiken?**
 - **Waarom verwacht de overheid dat het beleid de gewenste doelen zal realiseren?**
 - **Welke contextvariabelen hebben daar invloed op?**
- **Zijn deze verwachtingen werkelijkheid geworden?**
- **Oorspronkelijke onderzoeksvragen losgelaten**

Hoe dienen doelen Ad 4B te worden bereikt?

- Mbo- en hbo-instelling bewuster over samenwerking
- Mbo neemt rol in vormgeving en uitvoering Ad
- Ad zichtbaarder op mbo-locatie, bekendheid neemt toe, sociale norm verandert: wordt normaal voor mbo-studenten om door te stromen naar hbo
- Met mbo-bekende docenten ingezet, voor mbo-studenten bekend pedagogisch klimaat, vergemakkelijkt overstap
- Meer Ad-locaties vergroot de toegankelijkheid (vooral buiten de Randstad)
- Continuïteit samenwerking geeft meer zekerheid en vergroot benutting van instellingen, werkgevers, voorzieningen, docenten, etc. (schaalvoordelen)

Opbrengsten Ad 4B beperkt (1/2)

- **Mbo- en hbo-instellingen zijn niet bewuster gaan nadenken over samenwerking**
 - **Programmaontwikkeling vooral door hbo**
 - **Overleg op strategisch niveau (besturen) marginaal**
- **Ad nog geen 'normaal' vervolgtraject voor mbo-student**
 - **Weinig bekendheid Ad**
 - **Weinig specifieke en gerichte werving uit het mbo**

Opbrengsten Ad 4B beperkt (2/2)

- **Geen continuïteit in de samenwerking, nog geen schaalvoordelen in inzet voorzieningen of docenten**
- **Geen aanwijzing dat doorstroom mbo-hbo gemakkelijker is geworden**
- **(Mbo-)locatie speelt andere rol dan gedacht**

Waar zitten wel opbrengsten van Ad 4B? (1/2)

- **Ontwikkelmogelijkheden mbo- en hbo-docenten**
 - **Mbo-docenten: vooral inhoudelijk en netwerk, mogelijkheid van doorstroom naar hbo**
 - **Hbo-docenten: didactiek en praktijkervaring**
- **Leermogelijkheden op instellingsniveau, vooral het betrekken van bedrijven, aanvulling op netwerk**
- **Inschrijvingen niet ten koste van inschrijvingen andere Ad-programma's of bacheloropleidingen**

Waar zitten wel opbrengsten van Ad 4B? (2/2)

- **Voordelen van samenwerking mbo-hbo zichtbaar gemaakt**
 - **Duidelijker waar studenten vandaan komen, wat voor leerstijl ze hebben en wat de behoefte aan begeleiding is**
- **Samenwerking mbo, hogeschool en bedrijven is voor studenten blik verruimend**
- **Snelle doorstroom naar werk kan ook zorgen voor terugkomst vanuit werk voor vervolgopleiding**

Lessen t.a.v. doorstroom mbo-hbo

- Te weinig studenten hebben deelgenomen aan Ad 4B om harde conclusies te kunnen trekken t.a.v. doorstroom
- Betere studiekeuzebegeleiding kan leiden tot vergroting van doorstroom, schaalvoordelen en kostenreductie
- Betere aansluiting mbo-hbo kan uitval verminderen
- Mogelijk aanboren van nieuwe studentenstromen
- Vorming van gezamenlijke ontwikkelteams van mbo- en hbo-docenten wordt als nuttig ervaren

Lessen t.a.v. samenwerking mbo-hbo (1/2)

- Idee over samenwerking moet niet te romantisch of axiomatisch: insteek zou opener moeten zijn
- Voorwaarden kunnen beperkend werken op deelname en voortgang: marktwerking boven regulering?
- Betrokken instellingen moeten elkaar vinden in een gezamenlijk belang
 - Mbo: meer instroom via status en reputatie
 - Hbo: meer instroom (via mbo) en minder uitval

Lessen t.a.v. samenwerking mbo-hbo (2/2)

- **Nieuwe Ad-programma's goed doordenken voordat ze worden geïmplementeerd:**
 - **Inventariseren van behoefte / doelgroep**
 - **Werken aan bekendheid (ook rol voor overheid)**
 - **Intensieve en gezamenlijke werving**
 - **Goed laten landen / belangrijk maken bij hbo-instelling**
- **Samenwerking mbo-hbo niet op de kaart gezet door pilotronde Ad 4B, wel door bijv. Rotterdam Academy**

Hoe nu verder? (1/2)

- **Eigenstandige positie van Ad belangrijke impuls**
- **Issues daarbij zijn:**
 - **Verantwoordelijkheid (kwaliteitseisen overbodig?)**
 - **Financiering**
 - **Locatie (veilig werkklimaat)**
 - **Personeel**
 - **Macro-doelmatigheidstoets (in relatie tot bachelor)**
 - **Doorstroom naar de bachelor**
 - **Doorlopende leerlijn**

Hoe nu verder? (2/2)

- Rotterdam Academy (RAC-model) als inspiratiebron
 - Afhankelijk van individuen of visie?
- Zevental hogescholen heeft in convenant vastgelegd dat zij samen met mbo-instelling(en) op (blijven) trekken om Ad's te (gaan) ontwikkelen
 - Marktwerking of vrijblijvend?
- Zijn er nog meer initiatieven?